

NEDERLANDSE TUINENSTICHTING
NIEUWEZIJDS KOLK 28
1012 PV AMSTERDAM
POSTBUS 11692, 1001 GR AMSTERDAM
WWW.TUINENSTICHTING.NL

De Nederlandse Tuinenstichting (NTs) streeft naar het behoud van tuinen en parken die van belang zijn door vormgeving, beplanting, cultuurhistorisch karakter en ligging. Daartoe worden onderzoeken uitgevoerd en adviezen gegeven aan eigenaren, beheerders en overheden over planontwikkeling, herstel, beheer en aanpassingen

Aan: Bestuur Parochie De Heilige Thomas
Paradijslaan 6, 2405 CC Alphen aan den Rijn

Onderwerp: Scheepjeskerk (St.Bernarduskerk), pastorie en tuinen, Rijndijk 106,
2394 AC Hazerswoude

Datum: 4 april 2016

Geacht bestuur,

Naar aanleiding van de eventuele bouw van woningen in de bij de kerk en pastorie behorende tuin en bospark, alsmede appartementen in de pastorie, heeft de Bond Heemschut aan de Nederlandse Tuinenstichting verzocht een visie te formuleren over deze plannen.

Het parochiebestuur H.Thomas is een fusie uit 2011 van een aantal kerken waaronder de St. Bernarduskerk. Doelstelling is een bloeiende, sociale parochiegemeenschap. H.Thomas wil de pastorie en de tuin verkopen, de pastorie bestemmen voor appartementen en op het terrein woningen bouwen. Het bisdom heeft bepaald dat de kerk nog 10 jaar in functie blijft voor erediensten, begrafenissen, huwelijkssluitingen en sociale functies. Daarna wordt bekeken of er nog genoeg parochianen zijn.

Ter orientatie hebben wij een studie verricht naar heden en verleden van het complex, waarbij de website www.scheepjeskerk.nl een grote hoeveelheid informatie bleek te bevatten. Ook hebben wij de hand weten te leggen op oude foto's van het voormalige klooster, en de met muren omringde kloostertuin, die helaas niet meer bestaat.

Tevens hebben wij naast omgevings informatie (google) ook een concept bouwplan ingezien, let wel zonder officiële status, van bouwbedrijf De Langen & Van den Berg.

Bovendien hebben wij de in 2013 vastgestelde aanwijzing tot gemeentelijk monument van kerk respectievelijk pastorie en tuin als ensemble bestudeerd.

De Stichting Scheepjeskerk, een organisatie van vrijwilligers, was zo vriendelijk ons een resumé te geven over hun organisatie en over hun indrukwekkende

onderhoudswerkzaamheden aan het complex, en dat met lofwaardig resultaat. Dit werk, naast sociale functies, gebeurt uiteraard met instemming van de parochie H.Thomas. Als de termijn van 10 jaar is afgelopen, en het bisdom de kerk dan wil afstoten, is de Stichting Scheepjeskerk voornemens om de kerk over te nemen. Zij hebben ambitieuze plannen voor sociale activiteiten (kunst, muziek enz.)

Vervolgens hebben wij een bezoek gebracht aan het complex van kerk, pastorie en tuinen. Wij spreken van tuinen omdat zich aan de straatzijde een gazon bevindt met een borderbeplanting rondom en enkele waardevolle bomen en houtige gewassen. Ter rechterzijde bevindt zich een interessant bospark met vooral beuken en essen, en een bodembedekking met onder andere een stinzenbeplanting.

De historische tuin is helaas verdwenen; de huidige tuin is echter van groot belang wegens het uitzicht vanuit de tuin op kerk en pastorie, het ensemble. Ook, zo is ons gebleken, heeft de tuin een cultureel/sociale functie als bijeenkomsten voor parochianen en bezoekers. Ten behoeve van de stimulans voor deze activiteiten, alsmede voor de Stichting Scheepjeskerk is een redelijke aantal parkeerplaatsen op het terrein noodzakelijk. Het is bevreemdend dat de parochie H.Thomas haar eigen doelstelling ondergraaft, mocht tot verkoop worden besloten. Wij hebben begrepen dat het zo ver nog niet is.

Bij het uitgevoerde onderzoek is het ons opgevallen hoe weinig groen langs de lintbebouwing aan de rivier aanwezig is voor de bewoners van Hazerswoude. De tuin van de Scheepjeskerk is het enige groengebied van enige omvang in de directe omgeving. Ons inziens onderstreept dit het belang van behoud van de tuinen des te meer: een sociale, maatschappelijke functie met groenbeleving. En, niet te vergeten, de belevingswaarde vanuit de tuin op kerk en pastorie.

Het (niet officiële) concept bouwplan bevat zo te zien luxe woningen van geen geringe omvang. Na het aanhoren van lokale dorpelingen vragen wij ons af of aan dergelijke grote woningen behoefte is.

[Terzijde vernamen wij dat een onlangs gesloten fabriek van Avery de mogelijkheid geeft om op het vrijkomende terrein te bouwen, mocht daar behoefte voor zijn].

Vanwege het complexe karakter van dit project: een kerk die geld nodig heeft en dit terrein daarom te koop aanbiedt; de belangrijke sociale functie daarentegen van H.Thomas en de Stichting en daarmee juist behoud van kerk met pastorie en tuinen; het unieke karakter van het enige groen van enige omvang in de omgeving; de belevingswaarde van kerk met pastorie en tuinen en daarmee de ensemblewaarde, dit alles is voor ons reden om erop te wijzen dat een simpele oplossing: grond verkopen en daarna bouwen meer omhelst. Meerdere partijen zijn hierbij betrokken.

Uit hoofde van haar doelstelling streeft de Nederlandse Tuinenstichting integraal behoud na van het ensemble van gebouwen en tuinen. In dit geval echter spelen er een aantal tegenstrijdige belangen, zoals hiervóór geschetst. Om die reden is uw bestuur nog in overleg met de Stichting Scheepjeskerk hebben wij begrepen.

Wij verzoeken u om de besluitvorming rond dit project te temporiseren en in heroverweging te nemen, te meer omdat het plan, waarvoor een gemeentelijke bestemmingswijziging nodig is, ook nog de goedkeuring van de gemeenteraad behoeft.

Mogelijk bestaan er mogelijkheden om alleen de pastorie een herbestemming te geven. Een uiterste concessie – die wij uitdrukkelijk niet nastreven – is de bouw van enkele kleinere woningen geïntegreerd in het bospark, maar beslist niet om en rond het nu bestaande gazon

met bomen. De ensemblewaarde zou anders worden aangetast, en dat is onaanvaardbaar voor alle partijen.

De Voorzitter van de Monumentencommissie

(w.g.)

A.W. Tromp

CC

- Burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
Attentie mw. Ir. M.K. de Wit-Roukes (REO)
Stadhuisplein 1, Postbus 13, 2400 AA Alphen aan den Rijn
- Stichting Scheepjeskerk, Rijndijk 111, 2394 AE Hazerswoude
- Bond Heemschut, Diepenbrocklaan 17, 2264 TR Leidschendam